

PERSBERICHT

DE LAATSTE FARAO SCHUITEN - VAN DORMAEL – GUNZIG - DURIEUX

29/05/2019 – 19/01/2020

« *Waarom hebben de verhalen van E.P. Jacobs zich zo in ons genesteld?*

Hun beelden komen telkens even krachtig terug als toen we ze voor het eerst lazen. We bekijken, lezen ze opnieuw en opnieuw, als om het geheim te achterhalen. Waarom blijven ze betoveren? Wie in dit werk stapt, begint aan een speurtocht naar een bron waar we heel onze kindertijd uit putten. Het Justitiepaleis drong zich al snel op.

Uit de aantekeningen van Jacobs blijkt dat hij er een Blake en Mortimer wou situeren. Dat was het teken waarop we wachtten om dit monument aan te pakken dat ons al zo lang fascineert ...

Net als de piramide van Cheops heeft ook dit stenen monster nog niet al zijn geheimen prijsgegeven. Het mysterie van de Grote Piramide werd nooit helemaal opgehelderd. Misschien zal de Laatste Farao nieuw licht werpen op dit avontuur ... »

F. SCHUITEN

Met de steun van :
Réserve Précieuse de l'Université Libre de Bruxelles
Musée Royal de Mariemont
Musée Horta
Dirk Van de Vijver
Les éditions Blake et Mortimer
Atlantic 12
Scan Pyramids

M A I S O N

AUTRIQUE

Van woensdag tot en met zondag
Van 12 tot 18u
Haachtsesteenweg, 266 - 1030 Brussel
02 215 66 00
info@autrique.be
www.autrique.be

PROGRAMMATION AUTOUR DE L'EXPOSITION

LES JEUDIS DE LA MAISON AUTRIQUE

Cycle de conférences en Français

Ces conférences éclaireront certaines des pages les plus mystérieuses de l'album «LE DERNIER PHARAON. Schuiten - Van Dormael - Gunzig - Durieux»

- 12 septembre : ETIENNE SCHRÉDER, auteur de bande dessinée : « *Edgar P. Jacobs, dessinateur* »
- 3 octobre : DANIEL COUVREUR, journaliste : « *L'affaire Jacobs* »
- 17 octobre : FRANÇOIS SCHUITEN, JACO VAN DORMAEL, THOMAS GUNZIG, scénaristes du Dernier Pharaon : « *Ecrire à 6 mains le scénario du Dernier Pharaon* »
- 7 novembre : LAURENT DURIEUX, dessinateur et coloriste : « *Mettre en couleurs la bande dessinée* »
- 21 novembre : MEHDI TAYOUBI, coordinateur de la mission Scan Pyramids : « *Du réel au virtuel, faire revivre les pyramides d'Egypte* »
- 5 décembre : FRANCIS METZGER, architecte : « *L'aventure de la restauration du Palais de Justice de Bruxelles* »
- 16 janvier : DIRK VAN DE VIJVER, ingénieur et architecte, professeur à l'Université d'Utrecht : « *Horta en Egypte* »

Certaines dates et certains lieux de conférence sont susceptibles d'être modifiés. Réservations souhaitables à info@autrique.be. Le nombre de places est limité.

L'ATELIER AUTRIQUE

Activiteiten voor gezinnen

Rondleidingen en creativiteit voor het gezin.
Men verveelt zich nooit in het Autrique Huis en zeker niet op zondagmiddag !
Neem deel aan een uniek moment in het museum, met een rondleiding en een creatief atelier aangepast voor de hele familie.

Zondag 16 juni van 14u30 tot 16u
Zondag 14 juli van 14u30 tot 16u
Zondag 11 augustus van 14u30 tot 16u
Zondag 8 september van 14u30 tot 16u

Prijs : 5€ per persoon
Reserveren verplicht : info@autrique.be / 02 215 66 00
De bezoeken zijn bestemd voor de kinderen die door de ouders vergezeld zijn (maximum twee volwassen begeleiders per kind).

1.

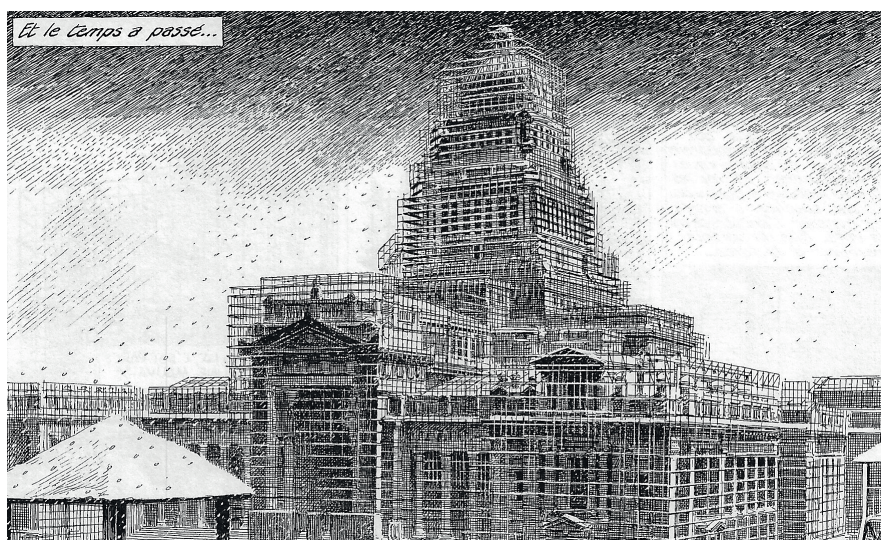
DE LAATSTE FARAO

Een avontuur van Blake en Mortimer

De Brusselse striptekenaar Edgar P. Jacobs publiceert zijn eerste avontuur van *Blake en Mortimer* in 1946, in het weekblad *Kuifje*. *Het Mysterie van de Grote Piramide* volgt in 1950. De uitgeverijen Blake en Mortimer en Dargaud Benelux, eigenaars van de beroemde Britse helden, dachten al lang aan een apart deel in de rand van de traditionele reeks. Dit album zou geënt worden op de persoonlijke kijk van een auteur met een grote bewondering voor het werk van Jacobs. De keuze van de uitgever ging als vanzelf naar een andere Brusselaar, François Schuiten.

Dat is ook de man die, samen met Benoît Peeters, nieuw leven blies in het Autrique Huis. Onze vereniging moest dus wel de originele platen van *De Laatste Farao* huisvesten.

François Schuiten werkte niet alleen. Hij omringde zich met cineast Jaco Van Dormael en romanschrijver Thomas Gunzig om het scenario van dit uitzonderlijk avontuur van *Blake en Mortimer* uit te werken en fijn te stellen. Laurent Durieux zorgde voor de prachtige inkleuring. Het is geen eerbetoon, geen nostalgische terugblik, ergens tussen de Gizeh-vlakte en de heuvels van Brussel, maar *De Laatste Farao* geeft wel een andere zienswijze op de mythe die Edgar P. Jacobs creëerde.

© Blake en Mortimer / F. Schuiten

2.

Het Justitiepaleis van Brussel Acteur en decor

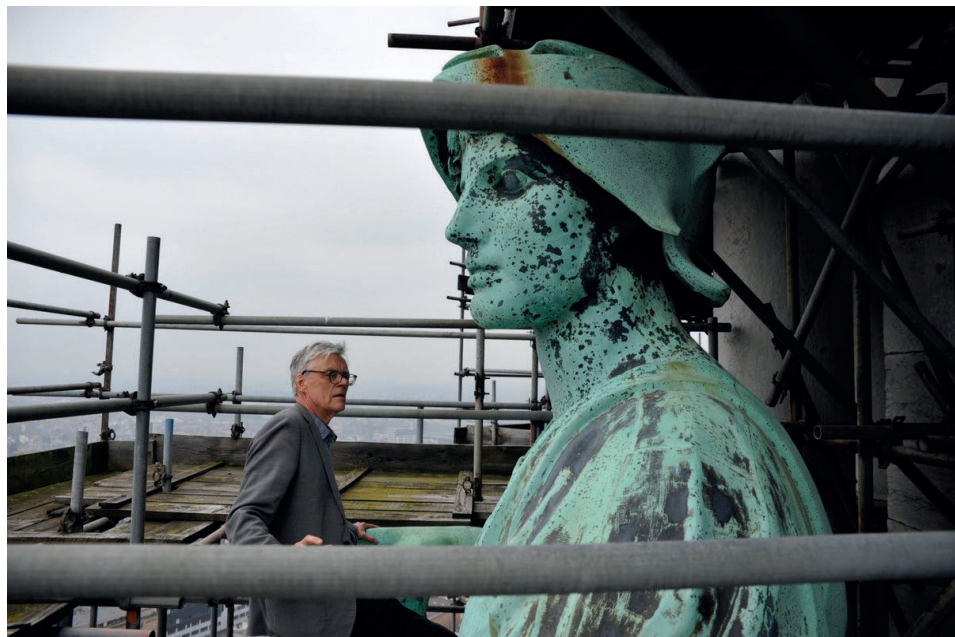
“Zoals u weet, boeit het justitiepaleis mij erg. Maar er is ook een koppelteken met Jacobs. We ontdekten in zijn notities namelijk dat hij er een verhaal wou plaatsen.” Verwonderlijk is dat niet, want Jacobs bracht zijn kinderjaren door in de Ernest Allardstraat, in de schaduw van het Justitiepaleis als het ware. *“Wie dit verhaal leest, komt eindelijk te weten waarom er nog steigers staan aan het paleis!”* Architect Poelaert wou in de plaats van de huidige koepel namelijk een piramide bouwen op het dak. Daar wil *De Laatste Farao* nu eindelijk werk van maken. Trouwens, ook in *De Duistere Steden* van Schuiten en Peeters krijgt het “faraonisch” gebouw een mooie rol toebedeeld.

In de tweede helft van de 19de eeuw starten de openbare machten met een grootscheepse stedelijke reorganisatie van Brussel. Ze willen het project voor de aanleg van een promenade naar het Ter Kamerenbos – met het doortrekken van de Louizalaan – koppelen aan de bouw van een nieuw Justitiepaleis. Dit zou op 650 meter van het Koningsplein komen, in het verlengde van de Regentschapsstraat, een ideale ligging. Het Paleis wordt opgetrokken op de Galgenberg, die uittorent boven de stad en waar in de middeleeuwen veroordeelden werden terechtgesteld. Er wordt een architectuurwedstrijd uitgeschreven. Joseph Poelaert zetelt in de jury en overtuigt de commissie dat geen enkel dossier aantoont dat de indiener het prachtig en indrukwekkend monument kan bouwen dat Justitie waard is. Hij kan dat wel. Nochtans deed hij niet mee aan de aanbesteding. Zijn betoog valt niet in dovemansoren. Er volgen massale onteigeningen, ellenlange gesprekken over budgetten, eindeloze aanpassingen aan het ontwerp... In 1866 wordt eindelijk de eerste steen gelegd van het ‘monument’. Dat is de aftrap van bouwwerken die zeventien jaar zullen duren. In 1883 huldigt koning Leopold III het kolossale gebouw in, onder boegeroep van de weggejaagde bewoners van de volkswijk. Het was toen al een omstreden zaak en dat is het vandaag nog altijd. Poelaert zal het allemaal niet meemaken. Het Justitiepaleis kan gezien worden als het meesterwerk van de negentiende-eeuwse eclectische kunst. Het behoort in die tijd tot de grootste ter wereld. Het is zo gigantisch dat Sint-Pieter van Rome er in kan.

Begin december geeft architect François Metzger, die instaat voor de restauratie van een deel van het Justitiepaleis, een lezing daarover in het kader van de tentoonstelling *De Laatste Farao*.

© Justitiepaleis, Brussel

© Justitiepaleis, Brussel

3.

François Schuiten en Egypte Het ScanPyramids project

De Laatste Farao speelt zich af in Brussel. Maar op een raadselachtige manier communiceert de stad met de piramiden van Egypte! De piramiden! Nog een passie van François Schuiten, die hij kon botvieren tijdens een wetenschappelijke expeditie waarover het 'Palais des Beaux-Arts' van Rijsel eind 2016 verslag uitbracht.

Dit onderwerp is bijna alledaags geworden. Er is al zoveel over geschreven en gezegd. Striptekenaars hebben al zo vaak hun helden neergezet in deze piramiden. Zoals Hergé in *De sigaren van de farao*, Edgar P. Jacobs in *Het Mysterie van de Grote Piramide*.... Op de lijst van de grote illustratoren en kunstenaars die de eerste ontdekkingsreizigers en egyptologen vergezelden, staat nu ook de naam van François Schuiten.

Scenograaf, kunstenaar, striptekenaar Schuiten heeft het silhouet, de massa, de structuur, de omgeving van de piramiden zeker langdurig bestudeerd. Om ze beter te begrijpen, beter weer te geven. Zowel in zijn nauwkeurige tekeningen met zwart potlood, als in zijn zachte aquarellen heeft de kunstenaar de tijd genomen om de stenen te 'lezen', hun opbouw te analyseren, hun wisselende kleuren als de zon opgaat of ondergaat, te vatten. Zijn aandachtige blik heeft trouwens een onregelmatigheid in de bouw blootgelegd, die eerder nooit werd opgemerkt.

Eind november 2019 zal de lezing van Mehdi Tayoubi en François Schuiten over het avontuur van het ScanPyramids-project meer duidelijkheid geven over de banden tussen François Schuiten en Egypte en de duizendjarige piramiden.

© ScanPyramids

© ScanPyramids

4.

Victor Horta en Egypte

De werkzaamheden van Professor Dirk Van de Vijver

François Schuiten heeft nog altijd de mond vol van zijn kennismaking met de piramiden, om zo aan te knopen met de missies van de eerste kunstenaars die de egyptologen vergezelden. Hij is duidelijk nog steeds onder de charme. Ook Victor Horta, de architect van het Autrique Huis, maakte zijn 'reis naar Egypte'. Zeer bescheiden, via het reisagentschap Thomas Cook, zoals blijkt uit de documenten die hier tentoongesteld zijn, dankzij het onderzoekswerk van professor Dirk Van de Vijver.

Victor Horta en Eugène Autrique waren lid van de vrijmetselaarsloge 'Les Amis Philanthropes', die deel uitmaakt van het Grootoosten. De esthetiek van het Egypte van de Farao's is vaak terug te vinden in de decoratie van de Brusselse vrijmetselaarstempels, die vandaag beschermd zijn. In bepaalde omstandigheden kunnen die sierelementen bewonderd worden. De gevel van het Autrique Huis zelf is met Egyptische motieven getooid.

Uit de notities van Victor Horta met het oog op zijn reis blijkt het cruciaal belang van een fototoestel. De honderden foto's die in het Horta Museum bewaard bleven (Fonds Jean en Renée Delhaye), documenteren deze reis, die op deze manier in beelden te reconstrueren is. Sommige zijn hier te zien.

Een uitstap van een week op de Nijl bracht de architect-fotograaf langs de hoogtepunten van de antieke Egyptische beschaving, met het eiland Philae als zuidelijkste reisdoel: de zo symbolische piramiden van Gizeh en de kolossen van Memnon, de ondergrondse graven van Beni Hassan en het complex van koningin Hatsjepsot in Deir El Bahri, het Ramesseum, het complex Medinet Haboe, de Kom Ombo tempel in Rom Ombos, de Chnoem-tempel in Esna, de tempel van Horus in Edfu en de tempelcomplexen in Abydos, Dendera, Karnak, Thebe en Luxor,...

Deze reis leverde ook ietwat verwarrende poëtische beelden op van westerse toeristen tussen de resten van deze oude beschaving. Dat het Autrique Huis van Victor Horta vandaag de omlijsting is voor de platen en tekeningen van François Schuiten voor *De Laatste Farao* is echt geen toeval. Zoveel is zeker.

© Archieven van het Horta Museum, Sint-Gillis

© Archieven van het Horta Museum, Sint-Gillis